

Тема уроку 25: Перша допомога при ударах, вивидах переломах, розтягненні зв'язок

Мета уроку: Оволодіти знаннями щодо послідовності дій при наданні допомоги в разі контакту із хімічними речовинами

Хід уроку

Забій (збиття) - це травма шкірного покриву без його цілісності. Її можна отримати при падінні, ударі тупим предметом. Травмоване місце стає набряклім. На ньому з'являється синець. Через розрив великих судин під шкірою накопичується кров (гематоми).

Забій виникає при ударі тупими предметами, падінні, дії ударної хвили, при вибухах снарядів, мін, авіабомб. На місці забою швидко з'являється набряк, синець. В результаті розриву крупних судин під шкірою утворюється скupчення крові (гематоми). Забої призводять до порушення функції пошкодженого органу. Якщо забої м'яких тканин тіла викликають лише біль і помірне обмеження руху кінцівок, то забої внутрішніх органів (мозок, печінка, легені, нирки) можуть привести до тяжких наслідків у всьому організмі і навіть до смерті.

При забої перш за все необхідно забезпечити спокій пошкоджений ділянці тіла. З метою припинення подальшого крововиливу в м'які тканини на місце забою накладають тугу пов'язку, піднімають уражену ділянку тіла. Для зменшення болю та запальних явищ до місця забою прикладають холод. При наявності подряпин, їх змазують йодом (дезинфікантом).

Розтягнення зв'язок може виникати через рухи у невластивий для суглоба напрям і руках у суглобі, що перевищують його фізіологічний об'єм. Для розтягнень характерна поява різкого місцевого болю. При цьому значно порушуються функції суглобів.

На малюнку 1 наведено механізм утворення розтяження зв'язок

рис. 1 Механізм виникнення розтягнення зв'язок: а) – зв'язки в нормі, б) – I ступінь розтягнення, в) – II ступінь розтягнення, г) – III ступінь розтягнення

При руках в суглобі, що перевищують його фізіологічний об'єм, або руках у невластивому суглобу напрямку виникають розтяги і розриви зв'язок.

Розтяг характеризується появою різкого місцевого болю та значним порушенням функцій суглобів. Перша допомога при розтягненнях:

- «І» (ісе – лід) – прикладіть лід до місця травми. Це зменшить біль і набряк.
- «С» (compression-тиск) - використайте тугу пов'язку на ушкоджений суглоб. Проте пам'ятайте, що вона не повинна порушувати звичайного кровообігу і чутливості шкіри ушкодженої кінцівки.
- «Е»(elevation-підняття) - тримайте травмовану кінцівку вище рівня серця, це допоможе зменшити приплив крові, що дозволить зменшити набряки.

Якщо постраждалий відчуває надмірний біль або травмоване місце дуже набрякло потрібно звернутися за кваліфікованою допомогою.

Вивих – зсув суглобних кінців кісток. Часто вивих супроводжується розривом суглобної капсули. Найбільш часто вивихи бувають в плечовому суглобі, в суглобах нижньої щелепи і пальців рук.

Ознаками вивику є: біль в кінцівці, різка деформація (западання) ділянки суглоба, відсутність активних і неможливість пасивних рухів в суглобі, фіксація кінцівки в неприродному положенні, що не піддається виправленню, зміна довжини кінцівки, найчастіше її укорочення.

Перша допомога при вивику повинна зменшити біль, тому прикладіть щось холодне до пошкодженого суглоба та випийте знеболювальне. Зафіксуйте пошкоджену кінцівку у тому положенні, яке вона набула вже після травмування. Якщо постраждала нижня кінцівка, потрібно знерухомити її за допомогою шин або підручних засобів. Якщо постраждала верхня - підвішати її на косинці.

Ні в якому разі не вправляйте вивику кінцівки. Це може зробити лише людина з медичною освітою.

Перелом буває відкритим і закритим. Для відкритого перелому характерні біль, наявність рані у місці перелому та кровотеча, неприродне положення кінцівки, хрускіт у місці перелому та уламки кістки в рані.

Закритий перелом має ті ж симптоми, проте відсутня рана. На місці перелому утворюється гематома, кінцівка збільшується в об'ємі.

Перша допомога постраждалим з переломом:

1. Спочатку переконайтесь, що навколо безпечно.
2. Огляньте постраждалого. Оцініть чи потерпілий знаходиться при свідомості та частоту його дихання.
3. Викличте екстрену медичну допомогу за номером 103.
4. Почніть серцево-легеневу реанімацію, якщо постраждалий не дихає.

Якщо ви побачили у потерпілого ознаки відкритого перелому, надайте першу допомогу у такому порядку:

1. Розріжте одяг над раною. *Ні в якому разі!!! Не діставати елементи одягу із рані!*
2. Накладіть на рану чисту, стерильну пов'язку.
3. Допоможіть травмованій людині прийняти положення, яке завдає найменше болю.
4. Зафіксуйте пошкоджену кінцівку (накладіть шину чи використайте підручні засоби).
5. Вкрийте людину термопокривалом/покривалом.

До прибуття екстреної медичної допомоги наглядайте за травмованою людиною та постійно заспокоюйте постраждалого. Якщо стан постраждалого до приїзду швидкої почав погіршуватися зателефонуйте диспетчеру повторно.

Д/З: послідовність дій при закритому перломі.

Soldatnko.olga@ukr.net